

Dansk Tobaksproduktion og Tobaksforbrug.

Af Marcus Rubin.

I »Statistisk Aarbog«, udgivet af Statens Statistiske Bureau, første Aargang, findes en »Beregnet Forbrugstabel for nogle væsentlige Varer«. I denne findes opgjort for saadanne Artikler, der enten ikke produceres her i Landet, og hvor altsaa kun Overskudsindførslen spiller en Rolle, eller for Artikler, hvor Produktionen er bekendt, Forbruget pr. Hoved i de to Treaar 1889—91 og 1892—94. Blandt den sidste Gruppe Varer, hvis indenlandske Produktion er kendt, nævnes af Kornsorter m. v.: Rug, Hvede, Byg, Havre, Boghvede, Ærter, og dernæst Produkterne af de statskontrollerede Industrier: Margarine, Brændevin, Skattepligtigt og Skattefrit Øl samt Sukker. Blandt den indenlandske Avl savnes imidlertid Tobak. Aarsagen hertil har været den, at Tobaksavlens Størrelse ikke beregnes ved de aarlige Høstopgørelser, da den jo spiller en yderst underordnet Rolle i vort indenlandske Landbrug. En senere Sysselsættelse med Sagen, af andre Grunde, har dog vist, at den burde være medtaget.

Det anføres i Forbrugstabellen, at den gennem-

snitlige aarlige Overskudsindførsel af Tobak i hvert af de nævnte Treaar udgjorde resp. 7,5 og 7,6 Mill. Pd. eller 3,5 og 3,4 Pd. pr. Individ. Tobakken bliver herved omtrent den eneste af samtlige anførte Artikler, hvis Forbrug er aftaget. Men om dette er helt rigtigt, vil afhænge af, om Tobaksarealet i Danmark er aftaget eller tiltaget i de sex Aar. Ifølge »Statistisk Tabelværk«, fjerde Række, Litra C. Nr. 7 var der bevoxet med Tobak:

	Øerne. Tdr. Land.	Jylland. Tdr. Land.	Ialt. Tdr. Land.
1871	62	166	228
1881	92	88	180
1888	179	87	266

Saaledes skulde Tobaksavlens have været i Aftagende i Jylland (det sydøstlige), men steget paa Øerne (Fyn). Hvorvidt denne Bevægelse er vedblevet, eller, som Nogle mene, det hele Tobaksareal er formindsket siden 1888, vil vise sig ved den Opgørelse af Arealbenyttelsen her i Landet, Bureauet vil søge foretaget allerede i Sommer (istedetfor i 1898). Regner man imidlertid med de 266 Tdr. Ld. — og foreløbig har man jo ikke bedre at regne med — faar man en ikke helt ringe Produktion ud deraf. Ifølge Opgivelse fra det kgl. Landhusholdningsselskab til Bureauet, ogsaa bekræftet fra anden Side, kan man anslaa Mængden af tørret Tobak pr. Td. Land i 1895 til 1,900 Pd., den hele Produktion altsaa til godt en halv Million Pd. (med Arealet 1888 som Grundlag). For Aaret 1894 opgaves Udbyttet pr. Td. Land $\frac{1}{3}$ større, saa at man maaske alt i alt

maa regne, at den indenlandske Tobaksproduktion giver et aarligt Forbrug pr. Individ af ca. $\frac{1}{4}$ Pd., hvormed altsaa de ovennævnte Forbrugstal af ca. $3\frac{1}{2}$ Pd. skulde forøges.

Imidlertid er det muligt, at kun en Del af denne Produktion gaar over i den egentlige Industris Tjeneste — det er formentlig navnlig en Fabrik i Nordjylland, der benytter den indenlandske Tobak — medens det øvrige anvendes direkte af Producenterne, det er ogsaa muligt, at der rundt om i Haver dyrkes en Del Tobak, den officielle Opgivelse ikke faar Tag i, ligesom der vel endelig ogsaa til »Røgtobak« benyttes Tobakssurrogater af forskellig Art. I hvert Fald er imidlertid den danske Tobak gennemgaaende af tarvelig Beskaffenhed, og den betales med 16 à 20 Kr. pr. Centner.

I og for sig synes dette Beløb højt, naar man vilde udregne, hvormeget det gav pr. Td. Land, men Sagen er, at Omkostningerne ved Tobaksdyrkningen ere saa store, at den overhovedet ikke kunde drives, hvis den ikke til Dels var et »Husflidsprodukt«. I »Handwörterbuch der Staatswissenschaften« anføres det, at der i Tyskland i Tiaaret 1882—92 gennemsnitlig indvandt 1,93 Tdr. à 1,000 Kilogram pr. Hektar, d. e. 2,123 Pd. pr. Tønder Land. Gennemsnitsprisen, iberegnet Skat, pr. Pd. tørrede Tobaksblade ansloges til ca. 34 Øre, Bruttoindtægten, fraregnet Skat, til ca. 18 Øre (altsaa svarende til den danske Pris). Denne sidste Pris er beregnet efter en Bruttoindtægt pr. Hektar af 784 Reichsm., men en i 1878 foretagen officiel Beregning anslog Bruttoudgiften pr. Hektar til 804 Rm. Herefter skulde

altsaa Dyrkningen snarere foregaa med Tab end med Gevinst. Til Tider og Steder er dette ogsaa faktisk godtgjort, men selvfølgelig er det dog ikke Reglen, idet Tobaksdyrkningens Trivsel i Tyskland mange Steder beror paa, at den kan sætte Husfolkene i intensivt Arbejde, uden at disses »Dagløn« maa beregnes formelt, det vil altsaa sige, at den bestaar og lønner sig som Husindustri.

Hvis der var paalagt den danske Tobak en Skat, svarende til Indførselstolden, maatte dens Pris jo forhøjes dermed, men saa er det rigtignok sandsynligt, at Dyrkningen vilde høre op med det samme, fordi der vel Ingen vilde købe, eventuelt ryge, dansk Tobak, naar den skulde betales dobbelt saa højt som nu. Paa den anden Side er det jo nok muligt, at der i gode Aar tjenes ganske godt ved den fuldkomne Skattefrihed.

Det er altsaa vel knapt og napt den danske Tobaksavl betaler sig, men af Danmarks ca. 700 Kvadratmil indtager den da ogsaa kun ca. $\frac{1}{40}$ Kvadratmil. (Havre, den Kornsort, der dækker det største Areal, indtog i 1888: $77\frac{1}{3}$ Kvadratmil). Alligevel har den altsaa en vis Betydning for Forbruget, og allerede af den Grund mangler det ikke sin Interesse at beskæftige sig med en saadan Smaavirksomhed. Overhovedet er det jo en Del af den moderne Statistiks Opgaver at være opmærksom ogsaa paa de Rørelser i Befolknings- og Erhvervslivet, der spille en tilsyneladende ringe Rolle og dog have deres Betydning. Og i hvert Fald maa man i et Forhold som dette ikke lade sig narre f. Ex. af det lille Areal, der er Tale om. Mangen en givtig Hand-

elsplantedyrkning dækker kun Smaaparceller med tilsammen et lidet betydende Areal — for slet ikke at tale om Sukkerroen, der i 1888 dækkede et Areal af ialt kun $1\frac{1}{4}$ □ Mil, medens dog Roesukkerfabrikerne heraf gennemsnitlig aarlig fremstillede ca. 40 Mill. Pd. Sukker, d. e. omtrent Halvdelen af Landets samtidige Sukkerforbrug.
